

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610/16472820
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

14 Ağustos 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

7/60388 GK 111
7/60517 - 60519 GK 112
7/60529 GK 112
7/60887 - 60888 GK 115
7/60890 - 60891 GK 115
7/61161 - 61162 GK 117
7/61164 - 61165 GK 117
7/61172 - 61173 GK 117
7/61432 GK 119
7/61435 - 61437 GK 119
7/62018 - 62020 GK 130
7/63583 - 63594 GK 169
7/65565 GK 175

**UŞAK MİLLETVEKİLİ
SAYIN ALİ KARAÖBA'NIN
TBMM 7/43592 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI**

SORULAR

- 1) Bakanlığınız kayıtlarına göre Türkiye genelinde 2002-2023 yılları arasında çevresel değerlendirme sürecine konu olan maden projesi sayısı kaçtır? Bu projelerin kaçı altın, gümüş, bakır ve çinko madenciliğine ilişkindir? Yıllara göre dağılımları nedir?
- 2) Aynı dönemde Türkiye genelinde altın, gümüş, bakır ve çinko madenciliği kapsamında Bakanlığınızca değerlendirilen projelerin illere göre dağılımı nasıldır?
- 3) Uşak ili özelinde 2002-2023 yılları arasında altın, gümüş, bakır ve çinko madenlerine ilişkin çevresel değerlendirme sürecine konu olan proje sayısı kaçtır? Bu projelerin kaçı için “ÇED Olumlu”, kaçı için “ÇED Gerekli Değildir”, kaçı için iptal, ret veya durdurma kararı verilmiştir?
- 4) Bakanlığınızın değerlendirmesine göre 2002-2023 yılları arasında Türkiye’de verilen maden ruhsatı sayısındaki olağanüstü artışın çevresel etkileri nelerdir? Bu artışa ilişkin yapılmış kurumsal bir etki analizi var mıdır?
- 5) Altın, gümüş, bakır ve çinko madenciliği projelerinde kümülatif çevresel etki değerlendirmesi yapılmakta mıdır? Yapılıyorsa hangi kriterlere göre yapılmaktadır? Yapılmıyorsa bunun gerekçesi nedir?
- 6) Aynı havza, aynı orman alanı, aynı su toplama havzası veya aynı tarımsal ekosistem içinde birden fazla ruhsat bulunması hâlinde, projelerin toplam etkisi Bakanlığınızca nasıl değerlendirilmektedir? Bu tür ruhsatlandırmaların sayısı ve dağılımı nedir?
- 7) Uşak ili ve Ege Bölgesi özelinde, metalik madencilik faaliyetlerinin içme suyu kaynakları, tarım arazileri, meralar ve orman varlığı üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınızca yapılmış bilimsel veya teknik rapor var mıdır?
- 8) 2002-2023 yılları arasında altın, gümüş, bakır ve çinko madeni projeleri nedeniyle Bakanlığınızca idari yaptırım uygulanan, faaliyeti durdurulan veya çevresel yükümlülüklerini yerine getirmediği tespit edilen işletme sayısı kaçtır?
- 9) Son 20 yılda ruhsatı verilen ve çalışmaya başlayan projelerde atık depolama tesisleri, pasa sahaları, siyanür ve benzeri kimyasal kullanım süreçleri ile ağır metal kirliliği riski Bakanlığınızca nasıl denetlenmektedir?
- 10) Rehabilitasyon yükümlülüğü bulunan altın, gümüş, bakır ve çinko madeni sahalarının sayısı kaçtır? Bu sahaların kaçı için rehabilitasyon tamamlanmış, kaçı için eksiklik tespit edilmiştir?
- 11) 2002-2023 yılları arasında altın, gümüş, bakır ve çinko madenciliğine ilişkin projelerde yerel halk, köy muhtarlıkları, belediyeler, meslek odaları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarının görüşleri hangi mekanizmalarla alınmıştır?
- 12) Uşak ili özelinde üniversiteler, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve ilgili kuramlarla maden projelerinin çevresel etkilerine dair herhangi bir ortak çalışma, danışma toplantısı veya bilimsel değerlendirme yürütülmüş müdür?
- 13) Bakanlığınız, Türkiye’de son yirmi yılda hızla artan maden ruhsatlandırmasının çevresel sürdürülebilirlik, iklim dayanıklılığı ve su güvenliği açısından yeniden değerlendirilmesine yönelik bir mevzuat veya politika değişikliği hazırlamakta mıdır?
- 14) Uşak başta olmak üzere Ege Bölgesi’nde altın, gümüş, bakır ve çinko madenciliğinin doğa, su, tarım ve yaşam alanları üzerindeki baskısını azaltmak amacıyla Bakanlığınızın 2026 ve sonrası için planladığı somut tedbirler nelerdir?

CEVAP

1,2,3) Bakanlığımız (ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü) resmi internet sayfasında (<https://ced.csb.gov.tr/>) yer alan sol menüde yer alan “Çevresel Etki Değerlendirmesi” başlığı altında 1993 yılından itibaren Bakanlığımızca verilen ÇED kararlarına ait listelere ulaşılabilir. Söz konusu listelerde filtreleme yapılarak istenilen sonuçlara ulaşılabilir. Ayrıca, Bakanlığımız

(ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü) resmi internet sayfasında (<https://ced.csb.gov.tr/>) yer alan “DUYURULAR” başlığı altında “ÇED Duyurularına erişmek için tıklayınız” (<https://eced-duyuru.csb.gov.tr/eced-prod/duyurular.xhtml>) sekmesi kullanılarak sektörlere ve illere göre 2014 yılı itibarıyla verilen ÇED kararlarına ulaşılabilmektedir.

4) Maden ruhsatı verilmesi Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü uhdesinde yer almaktadır. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca (Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü) maden arama/işletme ruhsatı düzenlenen alanlar için ÇED Yönetmeliği kapsamında Bakanlığımıza/İl Müdürlüklerimize ÇED müracaatında bulunulması durumunda; Bakanlığımızca/İl Müdürlüklerimizce ÇED Yönetmeliği gereğince ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınmakta kurum ve kuruluşların kendi mevzuatları kapsamındaki değerlendirmeleri dikkate alınarak ÇED müracaatı yapılan projelere ÇED Yönetmeliği kapsamında karar verilmektedir.

5,6,14) 29.07.2022 tarih ve 31907 Sayılı Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'nin Ek-3 Çevresel Etki Değerlendirmesi Genel Formatı Başlıklı ekinde Kümülatif Çevresel Etki Değerlendirme başlığı yer almakta olup, kümülatif etki değerlendirme, planlanan bir projenin çevresel risklerinin; mevcut, inşa halindeki veya gelecekteki diğer faaliyetlerin etkileriyle birleştirilerek bütüncül bir analiz yapılmaktadır. Kümülatif etki kapsamında belirlenen çevresel ve sosyal unsurların risklerini azaltmak için bir ÇED Raporu içerisinde Çevresel ve Sosyal Eylem Planı oluşturulmaktadır. 3213 sayılı Maden Kanunu kapsamında maden arama/işletme ruhsatı verilmesi ve maden bölgesi ilan edilmesi konusundaki görev, yetki ve sorumluluk Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü) uhdesinde bulunmaktadır.

8,9) ÇED Olumlu Kararı/ÇED Görüşü verildikten sonra Bakanlığımız tarafından izleme, kontrol ve denetimler yapılmakta olup, herhangi bir uygunsuzluk tespit edilmesi durumunda 2872 Sayılı Çevre Kanunu hükümlerine göre idari yaptırım kararı uygulanmaktadır.

10) Orman alanlarının rehabilitasyonu Orman Genel Müdürlüğü uhdesinde olmakla birlikte hazine arazilerinin rehabilitasyonu için Doğaya Yeniden Kazandırma Planı hazırlanarak Bakanlığımıza sunulmaktadır. Ayrıca Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü tarafından maden işletme ruhsat bedelinde, madencilik faaliyetleri nedeniyle bozulan alanların iyileştirilmesi (rehabilitasyon) amacıyla Rehabilitasyon bedeli tahsili yapılmaktadır.

11,12) ÇED Yönetmeliği'nin 9. Madde (1) fıkrasında “Halkı yatırım hakkında bilgilendirmek, projeye ilişkin görüş ve önerilerini almak üzere; Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar ve (Değişik ibare:RG-5/3/2026-33187) proje sahibi ya da yetkili temsilcisinin katılımı ile Bakanlıkça belirlenen tarihte, projeden en çok etkilenmesi beklenen ilgili halkın kolaylıkla ulaşabileceği il müdürlüğü tarafından belirlenen merkezi bir yer ve saatte halkın bilgilendirilmesi ve sürece katılımı toplantısı düzenlenir.” ve (3) fıkrasında “Halkın bilgilendirilmesi ve sürece katılımı toplantısı, il müdürünün veya görevlendireceği bir yetkilinin başkanlığında yapılır. Toplantıda halkın; proje hakkında bilgilendirilmesi, görüş, öneri ve sorularının alınması sağlanır. Halk tarafından dile getirilen görüş, öneri ve itirazlar toplantı hakkında düzenlenecek tutanakta belirtilir. Toplantı başkanı, katılımcılardan görüşlerini yazılı olarak vermelerini isteyebilir. (Değişik cümle:RG-5/3/2026-33187) Proje yeri inceleme ve toplantı tutanakları, bir sureti il müdürlüğünde kalmak üzere son görüş verme tarihine kadar Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetim Sistemine yüklenir.” hususları yer almakta olup ÇED sürecinde halkın bilgilendirilmesi ve sürece katılımı bu doğrultuda gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca; Çevresel etki değerlendirme raporunun hazırlanmasında esas alınmak üzere; Komisyon tarafından projenin önemli çevresel boyutları ile halkın bilgilendirilmesi ve sürece katılımı toplantısındaki görüş ve öneriler göz önüne alınmaktadır. ÇED Süreçlerine ilişkin projelerin her aşamasında Bakanlığımız web sitesinde (<https://eced-duyuru.csb.gov.tr/eced-prod/duyurular.xhtml>) gerekli duyurular yapılmakta olup, ayrıca söz konusu toplantılara ilişkin ilanlar Ulusal ve Yerel Gazeteler ile mahallinde yayımlanmaktadır. Halkın bilgilendirilmesi ve sürece katılımı toplantıları ÇED Yönetmeliğinin 9. Maddesine uygun olarak düzenlenmektedir. ÇED Süreci içerisinde Bakanlığımıza ulaşan tüm görüş ve öneriler ÇED sürecinde değerlendirilmektedir.

13) 3213 sayılı Maden Kanunu kapsamında maden arama/işletme ruhsatı verilmesi ve maden bölgesi ilan edilmesi konusundaki görev, yetki ve sorumluluk Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü) uhdesinde bulunmakta olup konuya ilişkin bilgilerin ilgili kurumdan temin edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

ÇED Yönetmeliğinin EK Listeleri kapsamında Bakanlığımıza müracaatta bulunulan projelerle ilgili olarak Yönetmeliğin 8. maddesi gereğince ilgili kurum ve kuruluşlardan oluşan bir İnceleme-Değerlendirme Komisyonu teşkil edilmektedir. ÇED sürecinde sunulan tüm rapor, dosya ile diğer tüm bilgi ve belgeler bu komisyon tarafından incelenip değerlendirilmekte, komisyon yesi kurumların kendi mevzuatları kapsamındaki değerlendirmeleri dikkate alınarak ayrıca Ek-2 kapsamındaki projelerde de proje özelinde ilgili kurum/kuruluşlardan görüşler alınarak bahse konu projelere ÇED Yönetmeliği kapsamında karar verilmektedir.